
Granskningsrapport

Granskning av delårsrapport 2015

Vara Kommun

*Fredrik Carlsson
Mattias Bygghammar
Karin Johansson*

September 2015

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning	1
2	Inledning	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	2
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Metod	3
3	Granskningsresultat	4
3.1	Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	4
3.2	Resultat och prognos	5
3.3	God ekonomisk hushållning	5
3.3.1	Finansiella mål	5
3.3.2	Mål för verksamheten	6

1 Sammanfattande bedömning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2015-01-01 – 2015-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2015.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Resultatet för perioden är 26,3 mnkr (40,5 mnkr), vilket är 14,2 mnkr lägre än motsvarande period föregående år. Prognosen för helåret pekar mot ett resultat om 24,1 mnkr. Budgeterat resultat (reviderad budget) uppgår till 6,5 mnkr. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas. Föregående års underskott skall inte återställas enligt beslut av fullmäktige.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Delårsrapporten är inte upprättad i enlighet med lagens krav till följd av vald modell för pensionsredovisning (fullfondsmodell). Vi förordar att delårsrapporten rättas i enlighet med gällande lagstiftning. I övrigt har vi inte noterat några väsentliga avvikelser från lagstiftning eller god sed.
- Det finns förutsättningar för att samtliga – av kommunfullmäktige – fastställda finansiella målen kommer att uppnås 2015. Måluppfyllelsen är mycket god då båda målen uppfylls.
- Måluppfyllelsen avseende verksamhetsmålen kan inte bedömas då uppföljning av indikatorer sker i mycket begränsad omfattning (6 av 50). För att ge fullmäktige förutsättningar att få en lägesrapport avseende måluppfyllelsen måste uppföljningen utvecklas.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Kommuner är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början.

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

2.2 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om delårsrapporten ger svar på följande revisionsfrågor.

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i delårsrapporten. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2.3 Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen och lag om kommunal redovisning
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 22 samt god redovisningssed i övrigt
- Fullmäktigebeslut avseende god ekonomisk hushållning

2.4 Metod

Granskningen har utförts genom:

- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av relevanta dokument
- Översiktlig granskning och analys av det siffermässiga bokslutet per 2015-08-31 samt av resultatprognosen för året. Granskningen genomfördes på den till delårsrapport som var oss tillhanda 2015-09-21.
- Översiktlig analys av verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen

Granskningen är inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen utan mer översiktlig. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

Rapporten är faktagranskad av ekonomichef samt redovisningsansvarig.

3 Granskningsresultat

3.1 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti. Resultatet för perioden uppgår till 26,3 mnkr. Resultatpåverkande avvikelser:

- Återbetalning premier AFA +6 mnkr (helårseffekt)
- Försäkringsersättningar för översvämningen i Kvänum ca +3 mnkr
- Komponentavskrivningar ger resultateffekt på +5,9 mnkr
- Avgångsvederlag kommundirektör -1,8 mnkr
- Medfinansiering GC-vägar -4 mnkr
- Fullfonderingsmodellen +12,4 mnkr (helårseffekt)

Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse samt resultaträkning och balansräkning. Någon sammanställd redovisning har inte upprättas i delårsrapporten, däremot redovisas de helägda bolagens prognoser för helåret.

Vi har granskat ett urval poster bl.a. avseende periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten. Regresskrav avseende försäkringsersättning gentemot Vara kommun kommenteras i förvaltningsberättelsen.

Årets resultat enligt balanskravets bestämmelser uppgår till 11,7 mnkr. Föregående års underskott enligt balanskravets bestämmelser skall inte återställas enligt beslut i fullmäktige.

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade "fullfondsmodellen" vilket strider mot den kommunala redovisningslagen som föreskriver "blandmodellen". Avvikelsen från gällande lagstiftning medför att årets prognosticerade resultat förbättras med ca 12 mnkr. Även kommunens balansräkning påverkas genom att redovisad avsättning för pensioner blir högre än vad som annars vore fallet. Beloppen är väsentliga vilket medför att resultat och ställning inte ger en rättvisande bild.

Bedömning

I vår översiktliga granskning har det, *med reservation för det som beskrivs i ovan avseende pensionsredovisningen*, inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport är upprättad i strid med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

3.2 Resultat och prognos

Prognosen för helåret pekar på ett positivt resultat, 24,1 mnkr, vilket är 11,6 mnkr bättre än budgeterat. Avvikelsen beror på (utöver poster som redovisats ovan):

Resultatet enligt avstämningen mot balanskravet uppgår till 11,7 mnkr enligt prognosen för helåret.

Vid genomgång av de olika nämndernas avvikelse mellan budget och prognos kan konstateras att kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott på 10,2 mnkr jämfört med budget. Detta kan bland annat härledas till att de budgeterade investeringarna på 144 mnkr som enbart bedöms komma att nyttjas med 58,2 mnkr. Utöver investeringar har även förändringen av redovisningsprinciper påverkat resultatet genom att övergången till komponentavskrivningar minskat årets avskrivningar med 5,9 mnkr.

Bildningsnämnden har en prognostiserad avvikelse på -3,9 mnkr. Nämnden har efter avstämning av resursfördelningsmodellen fått 3,7 mnkr. Därutöver har nämnden ianspråktagit 5 mkr av föregående års ackumulerat resultat.

Socialnämnden har erhållit 6 mnkr i tilläggsanslag och har återbetalt tidigare års underskott om 6,8 mnkr. Den prognostiserade avvikelsen är 0,3 mnkr. Underskott prognostiseras för väsentliga verksamheter såsom äldreomsorg och individ- och familjeomsorg.

Övriga nämnder prognostiserar inga väsentliga avvikelser.

3.3 God ekonomisk hushållning

3.3.1 Finansiella mål

I delårsrapporten görs en avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2015:

I budget 2015 finns fem definitioner av god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Två resultatmål finns kopplade till finansiella perspektivet; en resultatnivå på 2 % av skatter och statsbidrag samt en soliditet som inte understiger 20 % under mandatperioden. Båda dessa målsättningar bedöms komma att uppnås under 2015.

Noteras bör emellertid att resultateffekten avseende pensionsredovisning enligt fullfundsmodellen påverkar årets resultat positivt med 12,4 mnkr. Justerat för detta uppgår årets prognostiserade resultatnivå till 1,5 % vilket också uppfyller resultatmålet.

Bedömning

Vi delar kommunstyrelsens samlade bedömning att de finansiella målen kommer att kunna uppnås. Vår översiktliga granskning visar på att prognostiserade resultat är förenligt med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2015.

3.3.2 Mål för verksamheten

Kommunfullmäktige har fastställt ett måldokument för mandatperioden 2015-2018 innehållande ett antal verksamhetsmål. Dessa mål för verksamheten beskrivs och utvärderas i delårsrapporten.

Vara kommun har i budget 2015 fastställt 15 övergripande inriktningsmål, 42 effektmål och 52 indikatorer. I delårsrapporten följs endast 8 av indikatorerna upp genom aktiv mätning. Utifrån vår granskning kan vi notera följande:

Den sparsamma uppföljningen av indikatorer uppges bero på att mätningar och enkäter inte sker varje år alternativt att de ännu inte har hunnit genomföras. Flera av indikatorerna mäts även upp enbart på årsbasis. Nuvarande struktur för målstyrning via indikatorer som inte alltid kan följas upp bör vidareutvecklas för att fullmäktige skall ges real möjlighet att få en lägesrapport avseende verksamheten utöver helårsuppföljningen.

Vi noterar att nya mål och indikatorer finns för 2016 men strukturen är dock likartad varför motsvarande situation kan uppstå även framgent. En komplicerande faktor är även att resultatöverföring mellan åren kopplas till måluppfyllelsen. Detta ställer krav på att samtliga mål kan följas upp årligen för att fullständig analys skall medges.

Tre indikatorer uppges som uppfyllda, tre anges som delvis uppfyllda och två bedöms inte som uppfyllda.

Kommunstyrelsens uppföljning sker dels utifrån faktiskt utfall till och med augusti 2015 och dels utifrån förväntat utfall per december 2015. Det är otydligt i delårsrapporten om vad som menas med "utfall 2015", dvs definitionen kan förtydligas om redovisat utfall är *faktiskt utfall per augusti* eller *prognostiserat utfall per december månad*.

Kommentarer kring förväntat utfall finns även för fler indikatorer men formell uppföljning sker inte. Detta gäller exempelvis för målsättningarna avseende företagsklimat och entreprenörskap. Det anges exempelvis att en åtgärdsplan har förberetts trots att ingen uppföljning skett. Vad gäller antalet nystartade företag anges att målsättningen bör förändras till andel nystartade företag per 1000 invånare. Denna formulering har dock ännu inte godkänts av fullmäktige.

Målsättningen avseende fossila bränslen som nyttjas för uppvärmning av kommunens lokaler bedöms inte kunna uppnås till följd av att byte av panna inte kommer att genomföras. Orsaken kommenteras dock inte i den övergripande måluppfyllelsen (eller i Kommunstyrelsens uppföljning).

Vi noterar även att sjukskrivningarna prognostiseras att öka jämfört med 2014 (7,3 %) jämfört med målet om 3 %. Den personalekonomiska redovisningen är mycket sparsam och ingen analys sker varför ohälsotalet ökar trots särskilda insatser för att reducera den sker.

Bedömning

Uppföljningen av verksamhetsmålen och därtill kopplade indikatorer är mycket begränsad. Endast 8 av 52 indikatorer följs upp (varav två avser det finansiella perspektivet). Med anledning härav kan vi inte uttala oss om måluppfyllelsen vad gäller verksamhetsmålen.

För att ge fullmäktige förutsättningar att få en lägesrapport avseende måluppfyllelsen måste uppföljningen utvecklas. I tertiäluppföljning 1 valde Kommunstyrelsen att inte redovisas någon måluppföljningen.

För övrigt har vi inget att erinra mot kommunstyrelsens redovisning och bedömningar i delårsrapporten.

2015-09-23

Karin Johansson
Projektledare

Fredrik Carlsson
Uppdragsledare